

СТРАТЕГИЯ
ЗА
РАЗВИТИЕ
НА
НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ
ЗА ПОМИРЕНИЕ И АРБИТРАЖ
(2010 – 2013 г.)

(Приета с решение на Надзорния съвет на НИПА от 23.02.2010 г.)

СОФИЯ, ...2010 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Националният институт за помирение и арбитраж е създаден със Закона за уреждане на колективните трудови спорове (ЗУКТС) и е юридическо лице към министъра на труда и социалната политика, с ранг на изпълнителна агенция.

Стратегията за развитие на Националния институт за помирение и арбитраж (НИПА) за 2010 – 2013 г. е синхронизирана с Програмата на правителството на европейското развитие на България 2009 – 2013 г., Стратегическия план на Министерството на труда и социалната политика (МТСП) 2009 - 2013 г. и Оперативния план на МТСП за 2010 г.

Стратегията е в съответствие и с дейностите, възложени на НИПА с Плана за действие на МТСП в изпълнение на мерките за активизиране на социалната политика и възстановяване на българската икономика до края на месец април 2010 г., в изпълнение на Решение № 772 на Министерски съвет от 01.10.2009 г. за икономическите мерки за възстановяване на българската икономика, и по - конкретно Приоритет: „Активизиране на социалното партньорство и гражданския диалог на всички нива на вземане на решения”.

В контекста на регламента НИПА е орган, който подпомага министъра на труда и социалната политика при провеждането на политики в областта на уреждането на колективните трудови спорове.

Стратегията обхваща периода 2010 - 2013 г., през който усилията на НИПА ще са ориентирани към усъвършенстване на българския модел за уреждане на колективни трудови спорове, в съответствие с общоевропейските политики и образци.

Стратегията за развитие на НИПА 2010 - 2013 г., отразява виждането за ролята и мястото на НИПА в процесите на усъвършенстване на социалния диалог и активизиране на тристранното сътрудничество, което е наложително в условията на икономическа и финансова криза, и е приоритетна мярка в Програмата на правителството на европейското развитие на България 2009 - 2013 г.

МИСИЯ

НИПА е изграден въз основа на приетата от България, като страна членка на Европейския съюз, обща рамка на европейския социален модел, като се акцентира върху активизиране на социалния диалог и въвеждането на извънсъдебните способности за уреждане на колективни трудови спорове.

НИПА в качеството на юридическо лице към министъра на труда и социалната политика и с ранг на изпълнителна агенция е призван да подпомага прилагането на политиките и изпълнението на приоритетите на МТСП в областта на развитие и усъвършенстване на социалния диалог.

НИПА осигурява компетентни, безпристрастни и конфиденциални консултации, посредничество и арбитраж при уреждане на колективните трудови спорове (КТС).

НИПА предлага ефективни и бързи решения за уреждане на КТС като предоставя на страните възможност за избор на висококвалифицирани посредници и арбитри.

НИПА участва в процеса на подпомагане на социалния диалог, съвместно със социалните партньори и е отговорен за създаването и поддържането на информационна система за КТД и КТС, чиито продукти да са в услуга на държавни институции и други заинтересовани страни и могат да се използват като основание за взимане на решения, свързани с развитието на колективното трудово договаряне и усъвършенстването на трудовите отношения.

НИПА предоставя информация за добрите европейски практики в областта на уреждане на КТС.

НИПА съдейства на заинтересованите страни в областта на:

- развитие и усъвършенстване на социалния диалог;
- превенция на колективните трудови конфликти и уреждане на колективните трудови спорове.

ВИЗИЯ

НИПА е активен участник и надежден помощник на социалните партньори в процесите на развитие на социалния диалог и на тристранното сътрудничество.

НИПА е ефективно работеща институция в областта на предотвратяване и ограничаване на колективни трудови конфликти и прилагане на извънсъдебните способности за уреждане на колективни трудови спорове за постигане на социален мир.

НИПА е институция, подпомагаща социалните партньори чрез развитие на информационно - аналитична и консултативна дейност в областта на колективното трудово договаряне и уреждането на колективните трудови спорове.

ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

В своята дейност Националният институт за помирение и арбитраж съблюдава следните основни принципи:

- **прозрачност;**
- **отговорност;**
- **професионализъм;**
- **ефективност;**
- **партньорство;**
- **конфиденциалност.**

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Повишаване на общественото доверие в социалната значимост на НИПА за предотвратяване и ограничаване на колективните трудови конфликти и усъвършенстване на социалния диалог

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

Цел 1. Да се активизира дейността на НИПА по превенция на колективни трудови конфликти.

Цел 2. Да се развие сътрудничеството между НИПА и социалните партньори на всички нива .

Цел 3. Да се осигури информация за КТД и КТС в Република България.

Цел 4. Да се изготвят предложения за изменения и допълнения на нормативната уредба в областта на уреждането на колективните трудови спорове.

Цел 5. Да се повиши компетентността на посредниците и арбитражите към НИПА за водене на преговори и уреждане на колективни трудови спорове.

Цел 6. Да се повиши компетентността на служителите на НИПА.

Цел 7. Да се утвърди позитивния институционален образ на НИПА.

Цел 8. Да се разшири сътрудничеството на НИПА с международни организации и сродни европейски институции.

МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ

Цел 1. „Да се активизира дейността на НИПА по превенция на колективни трудови конфликти.”

Мярка 1. Предоставяне на информация за предимствата на извънсъдебните способи за уреждане на КТС в случай на възникнал колективен трудов конфликт.

Мярка 2. Консултиране на страните във връзка с възникнал колективен трудов конфликт;

Мярка 3. Уреждане на колективни трудови спорове, чрез процедура по посредничество;

Мярка 4. Уреждане на колективни трудови спорове, чрез процедура по арбитраж;

Цел 2. „Да се развие сътрудничеството между НИПА и социалните партньори на всички нива.”

Мярка 1. Подписване на споразумение за сътрудничество между държавата, от една страна, и социалните партньори, от друга страна;

Мярка 2. Подписване на споразумение за сътрудничество между НИПА и Националното сдружение на общините в Република България;

Мярка 3. Подписване на споразумение за сътрудничество между НИПА и Областните съвети за тристранно сътрудничество;

Мярка 4. Подписване на споразумение за сътрудничество между НИПА и Общинските съвети за тристранно сътрудничество;

Мярка 5. Участие на представители на НИПА в заседания на Отрасловите съвети за тристранно сътрудничество;

Цел 3. „Да се осигури информация за КТД и КТС в Република България.”

Мярка 1. Изграждане и внедряване на информационна система за КТД и КТС в Република България.

Мярка 2. Въвеждане в информационната система на данни за:

- КТД, постъпили в НИПА, съгласно Правилата за предоставяне на информация между Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда" и Националния институт за помирение и арбитраж);
- колективни трудови спорове и причините за възникването им;
- използваните методи за уреждане на КТС.

Мярка 3. Провеждане на проучвания и изследвания в областта на колективното трудово договаряне и използваните методи за уреждане на КТС.

Мярка 4. Обобщаване на генерираната от системата информация.

Цел 4. „Да се изготвят предложения за изменения и допълнения на нормативната уредба в областта на уреждането на колективните трудови спорове.”

Мярка 1. Участие на представители на НИПА в работни групи по изготвяне на предложения за изменение и допълнение на нормативната уредба в областта на уреждането на колективните трудови спорове;

Мярка 2. Изготвяне на проект на нормативен акт във връзка с функционирането на информационна система за КТД и КТС.

Цел 5. „Да се повиши компетентността на посредниците и арбитрите към НИПА за водене на преговори и решаване на колективни трудови спорове.”

Мярка 1. Разработване на процедура по документиране на възлагането/отказа, изпълнението/неизпълнението и отчитането на дейността на арбитри и посредници.

Мярка 2. Актуализиране на списъците на посредници и арбитри към НИПА, съгласно ЗУКТС и установената процедура.

Мярка 3. Организиране на обучение на посредници и арбитри към Националния институт за помирение и арбитраж.

Цел 6. „Да се повиши компетентността на служителите на НИПА.”

Мярка 1. Организиране на обучения на служителите на НИПА за повишаване на компетентността във връзка с консултирането на страните по КТС;

Мярка 2. Организиране на обучения на служителите на НИПА за работа с информационната система за КТД и КТС;

Мярка 3. Организиране на обучения на служителите на НИПА за анализиране на данни, генерирани от информационната система за КТД и КТС.

Мярка 4. Участие на служителите на НИПА в обучения, организирани от социалните партньори.

Мярка 5. Участие на служителите на НИПА в обучения за повишаване на административния им капацитет.

Цел 7. „Да се утвърди позитивния институционален образ на НИПА.”

Мярка 1. Провеждане на обществени форуми, кръгли маси, дискусии по въпроси, свързани с дейността на НИПА, с участието на представители на социалните партньори и на медиите;

Мярка 2. Популяризиране в областните и общински съвети за тристранно сътрудничество на възможностите на НИПА за оказване на съдействие на спорещите страни при уреждане на КТС;

Мярка 3. Предоставяне на информация за дейността на НИПА на медиите.

Мярка 4. Публикуване информация за дейността на НИПА на официалната интернет страница на института.

Мярка 5. Организиране на информационни и рекламни кампании за пропагандиране на предимствата на извънсъдебните способи за уреждане на КТС.

Мярка 6. Изготвяне на информационни материали.

Цел 8. „Да се разшири сътрудничеството на НИПА с международни организации и сродни европейски институции“.

Мярка 1. Участие на представители на НИПА в международни семинари, конференции, симпозиуми и др.

Мярка 2. Обмяна на опит и добра практика със сродни институции от страни – членки на ЕС.

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА МЕРКИТЕ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА

Мерките по изпълнение на стратегията се конкретизират в годишните програми и се отчитат в годишните доклади за дейността на НИПА.

За да се отчитат и оценяват постигнатите резултати при реализирането на целите, заложен в стратегията, ще се използват следните основни показатели:

- процент уредени колективни трудови спорове;
- брой сключени споразумения за сътрудничество;
- брой извършени анализи и изготвени справки за КТД;
- брой извършени анализи и изготвени справки за КТС;
- брой предложения за изменение и допълнение на нормативната уредба;
- брой обучени посредници и арбитри;
- брой обучения на служителите на НИПА;
- брой проведени срещи, форуми, кръгли маси и дискусии.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Активното и ефективно сътрудничеството между НИПА и социалните партньори, държавните институции и местната власт гарантира постигането на целите, заложен в Стратегията на НИПА (2010 - 2013 г.). В тази връзка очакванията на НИПА към социалните партньори са поемане на конкретни ангажименти от тяхна страна за реализирането на това сътрудничество.